

PIK ZALOZENIA 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

виходить три рази на тиждень
Вівторок, четвер і суботу,
ввечері

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, листівки і члени треба адресу-
вати на адресу „СВОБОДА“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу -- "СВОБОДА" -- Official organ of Ukrainian National Association.

PIK XXIV. ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ., вівторок 18-го січня 1916. Ч. 8. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, January 18, 1916. No. 8.

ЦЕТИНЄ ЗДОБУТЕ.

Австрійці здобули в Цетиню 145 гармат і 10.000 крісів.

Москалі стратили за послідний час 5.100 в полонених.

АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ КОЛО ОСЛАВІВ ОКОЛО 1.000 ІТАЛІЙЦІВ.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

ЦЕТИНЄ, СТОЛИЦЯ ЧОРНОГОРИ, ЗДОБУТЕ.

ВІДЕНЬ, 14. січня. — Австрійський генеральний штаб подає отсю коротку вість:

„Цетинє, столиця Чорногори, нахо-
диться в наших руках. Наші війська ви-
шли вчора до міста і взяли його у своє
посідання. Місто є ненарушене; також і
палата короля Ніколая не потерпіла
жодного uszkodження. Мешканці міста
заховають ся зовсім спокійно“.

Зі здобуття столиці Чорногори австрійські вій-
ська здобули тисячями і контролю над цілою на-
звою Чорногорією.

Чорногорське королівство займало перед вій-
ною територію 3630 квадратних миль з 311.564
жителями.

Бойовичу мау Чорногору стрінула такасама
доля, як Белград і Сербія. Помімо недоступного
гористого терену і помімо заважоті і хороброті
оборони Чорногори, Чорногора не могла довго
устати ся перед напором союзних військ.

Через ціх п'ять століть „мешканці чорних
гір“ зміни здобувати свою незалежність, поби-
саючи кожду армію турецьких султанів, яка мала
сміливість вдерти ся в їх гори.

Нині австрійські війська заняли верхні гори, на
яких ще ніколи не ступала нога неприятеля.

Історія чорногорської держави сягає до 1399
року, коли то турецька армія розбила сербські
війська на Косовом полі. Недобиті сербські
війська цюпили ся в „чорні гори“ і положили тут
підвалини під нову незалежну державу, названу
від чорних гір Чорногору (Монтенегро).

Чорногори приєднали були Турецькій імперії.
На знак сего приєднання вони до своїх належностей чорну
стріну, яку мали кожди до часу, як доні Турків
зовсім не проженуть з Європи. Нещене отсю па-
мятку заховало ся до нинішніх часів. В першій
балансній війні Чорногори розпочали перші
воєнні акції проти Турків. Іх війні пішли побіди
над Турками по часті здійснює ся. Чорногори
однак ніколи не сподівали ся, що радість з до-
бутку у балансній війні буде так коротко три-
вати.

Король Чорногори, Ніколай I, цесляв нині
73 роки життя. На чорногорський престол за-
св'яв в р. 1880 по своїм попереднику Даніаї, якого
зароджено в 1860 р. Чорногора була до недавня
князівство; доперва в р. 1910 князь Ніколай
приняв титул короля.

Австрійці здобули в ЦЕТИНЮ
145 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 15. січня. — Урядовий ра-
порт австрійського генерального штабу
подає отсю вість:

„В Цетиню здобуто 145 гармат, 10-
000 крісів (гверів), 10 машинових кріс
і величезну кількість амуніції і воєн-
них матеріалів. Притім полонено 300
чорногорських жовітрів“.

ЧОРНОГОРСЬКИЙ КОРОЛЬ ЗІ
СЛІЗКАМИ В ОЧАХ ПІДПИСУЄ
УМОВУ В СПРАВІ ЗАВІШЕННЯ
ОРУЖЯ.

ЛОНДОН, 14. січня. — З Риму на-
дійшла телеграма, яка потверджує вість
про завішення оружя між Чорногору і
Австрією.

Отсю телеграму доносять, що чорно-
горський король аразу нехоче погодити
ся на домагання Австрії щодо здачі чор-
ногорської армії. Але його генерали і
міністри домагали ся сего, щоб охоро-
нити столицю від цілковитого знищення
і унеможливити чорногорського на-

рода. Тяжкі гармати Австрійців були вже
звернені на столицю і на даний знак
мали розпочати бомбардування міста. Зі
слівками в очак король підписав усеякі,
які поставила Австрія.

Мій усеякими містить ся правдопо-
добно і домагання Австрії щодо здачі чор-
ногорської армії, яка оруженна зі всіх
сторін військами неприятеля, була би
засуджена на певну і цілковиту загиб-
лу.

Тут є переконання, що ще перед кін-
цем сего місяця здача Чорногори буде
переведена. Король Ніколай ухвалє ся
правдоподібно на поїзд до своєї доньки,
королеви Італії.

Телеграми з Чорногори заперечують знову ві-
сті про завішення оружя з Австрією. Король Ні-
колай, військи і народ рішили ся вести боротьбу до
последнього.

Обі повідомлення наслідки телеграм найближ-
че Лондону через Рим. Одна телеграма перецьте другі,
тому годі знати, котра з них подає правдиву
вість.

ЧОРНОГОРСЬКА АРМІЯ ОКРУЖЕНА
З ТРОХ СТОРІН.

БЕРЛІН, 15. січня. — Немале силь-
на флія австрійських військ заступають
чорногорське королівство. Міністерство
війни у Відні оголошило отсю вість:

„Наступ наших військ в Чорногори
поступає скоро наперед. Наші війська
перейшли вже ліній: Буада, Цетинє,
Граб і Грагово, то є на фронті полуна-
в'ї і західній. Від сходу дійшли наші
війська до місцевості Білек і Антоновац“.

В околиці Антоноваца здобули наші
війська 3 гармати, 500 крісів, один ма-
шиновий кріс і значну кількість воєн-
них матеріалів“.

СКУТАРІ — ОСІДНОМ ЧОРНОГОРСЬКОГО
ПРАВИТЕЛЬСТВА.

РИМ, 16. січня. — Осідом чорногор-
ського правительства зістав перенесен-
ня до Скутари, міста в Альбанії.

До недавня Скутари було осідном
сербського правительства, який тепер
перенесено на острів Корфу, котрий на-
лежить до грецької держави.

ІТАЛІЯ ОБШОЄ ПОМІЧ СЕРБІЇ
І ЧОРНОГОРИ.

ПАРИЖ, 16. січня. — З Риму на-
дійшли тут вісті, що італійський кабінет
перейшов дати оружжя поміч Сербії
і Чорногори. В ті справі відбула ся до-
ваша нарада під проводом італійського
короля. Участь в нарадах взяли: міні-
стер для заграничних справ, міністер
війни і міністер мораринари.

Совітники Італії розбили тіх докторів і припи-
сують їм явну з пристрастю своєрідність Сербії і
Чорногори австрійській військам.

В сьмій Італії звеличало останні успіхи Ав-
стрії в Чорногори і Альбанії велике задово-
лення. Яке у військових кругах стратило надію на
можливість оборони Альбанії. Особливо занепа-
канських думаринів буде становити велику небезпе-
ку для Італії, божа Австрійці ухвалє а них піс-
тату до операцій своєї війни.

В ТУРЕЧИНІ:

ВЕЛИЧЕННЯ ТУРЕЦЬКА ДОБИЧА
ТУРКІВ НА ГАЛПОЛІ.

БЕРЛІН, 14. січня. — Турецький
генеральний штаб подає в останній звіт
тільки близькі дані про воєнну добу-
чу, яка досішла ся в руки Турків після усту-

плення Англії і Галліполі. Отсей звіт
звучить:

„Дотепер ще не можна було зовсім
обчислити сільності воєнної добучі, я-
ка попала ся в руки наших військ коло
Сед-Іль-Бар. Дотеперішнє числене ви-
казує отсю дату:

- 10 гармат;
- 2.000 крісів;
- 8.750 ручних гранатів;
- 4.500 скринь крісових патронів;
- 13 машин до викидання мін;
- 45.000 гарматних набойів;
- 160 возів з різномодною амуніцією;
- 61 гармат возів;
- 57 потонів (лодки до будовання мо-
стів);
- 2.850 шапер;
- 1.850 ношів;
- 21.000 скриньок з консервами;
- 5.000 мішків муки;
- 12.500 лопат до копанья, і т. д.

Крім того надіено велику сільність
військових мунадрів і иншого одіяня, та
великі засоби бензини і нафти. Сіль-
ності начиння, які служать на перехо-
ванє води і до дестильованья (чищення)
води, доси ще не перерахено“.

З НАГОДИ ОСВОБОДЖЕННЯ
ГАЛПОЛІ.

БЕРЛІН, 14. січня. — Німецький
цесар вислов з нагоди освободження Га-
лліполі телеграму зі жєланнєм султанові
і турецькій армії. Рівночасно переслав
султанові яко відзнаку шаблю, окраше-
ну брильянтами.

Турецький міністер війни Енвер Па-
ша зістав відзначений ордером „заслу-
ги“ (найвище відзначенє військове в
Німецьчині).

ПЕРШИЙ ПОСПІШНИЙ ПОЇЗД З
БЕРЛІНА ДО ЦАРГОРУДУ.

БЕРЛІН, 16. січня. — Перший по-
спішний поїзд (орієнтальний експрес) з
Берліна до Царгороду відійшов нині ра-
но о год. 7.20 з Берліна. За 56 годин
поїзд прибуде до Царгороду. Отсей у-
спіх належить до історичних випадків
війни.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

МОСКАЛІ СТРАТИЛИ 5.100 В ПОЛО-
НЕНИХ.

БЕРЛІН, 15. січня. — Урядовий звіт
австрійського генерального штабу по-
дає отсю вість:

„На Буковині коло Топооревця і на
схід від Раранча Москалі робили знова
зусилля, щоб переломити нашу боеву лі-
нію. Наша артилерія удареминила п'ять
російських нападів“.

Від початку наступу Москалів у
східній Галичині і Буковині війська ген.
Полєвського і ген. Ботмаре полонили
5.100 Москалів, між ними 30 офіцерів“.

ПЕТРОГРАД МОВЧИТЬ.

ПЕТРОГРАД, 16. січня. — Росій-
ський генеральний штаб подає отсю:

„На Буковині у східній Галичині
і на Буковині не залиши ніякої війни“.

Повторює урядово телеграма з Петербургу
показує, що великі сили і зоружє уможливує-
ють у великій мірі залати воєнні операції росій-
ських військ.

СОЮЗНИІ ВІЙСКА АНІ НА КРОН НЕ
УСТУПИЛИ ПЕРЕД МОСКАЛЯМИ.

ВІДПІ. 16. січня. Міністерство
війни подає до відомо отсю вість:

„Битва у східній Галичині і на гра-
ниці Бесарабії триває без перестанку
далше“.

„В деяких місцях Москалі ішли на
наші становища в 14 рядах, один ряд за
другим. Напади повторювали п'ять і
шість разів, але безуспішно“.

„Москалі потерпіли тяжкі втрати.
Перед становищами одної нашої брига-
ди полишили Москалі понад тисяч тру-
пів на побовицях. Двох російських офі-
церів і 240 солдатів полонено“.

„Наші війська удержали ся на всіх
своєх становищах і ані на крок не усту-
пили перед Москалями“.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ ПОНАД 933
ІТАЛІЙЦІВ.

БЕРЛІН, 16. січня. — Австрійський
генеральний штаб доносять отсю:

„В битві коло Ославів над рікою І-
зонцо 52 і 80 полк нашої піхоти здобує
італійські окопи, беручи в полон 933
Італійців, між ними 31 офіцерів. Крім
сего здобуто 3 машинові кріси і 3 маши-
ни до кидання мін“.

Недалеко Тольміно наші війська здо-
були частку італійських окопів“.

80 полк піхоти складаєть ся вичиском з
України з полків Закарчч і Броди Сей полк з
початку війни боров ся проти Сербії, де потерпів
тяжкі втрати. Опісля зістав доповнений і пере-
несений на терен війни з Росією, а відтак з Італією.

РУІНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

ЗНИЩЕНЄ НА ЗАНЯТИХ УКРАЇН-
СЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Із Люблинщини.

Польська газета „Дзвінік Народо-
вий“ подає деякі цифри дати про україн-
ські заняті краї.

Сумні відомости доходять до Люб-
линщини з провінції. Красноставський і
суботинський повіт страшно вилюднені.
Тому нема кому збирати з ноби ба-
рабів і буряків, якіми засаджено там
великі простори. Застановлено також
роботу в цукроварнях і горальнях, де
Москалі ушкодили фабрики, щоб вони
не були здатні до ужитку.

В декотрих околицях Польськ й Во-
линї стрічаєть ся поле, сідане на пни.
Дороги і мости в тих сторонах страшно
зруйновані. Адміністрація ще не вводи
настановленя.

Щодо шкільництва, то шкіль в укра-
їнських околицях, по селах і містечках,
ще не заведено наслідком недовостачі у-
чителів. Однак польські школи зачи-
нають виходити в життя. Польки відкри-
вають в найближчих днях учительське
семінарію з курсом, що триватиме до
1. жовтня 1916 р. з шестинадцятьма ва-
каційною перервою. Дня 4. жовтня від-
крито святочну курсу для жінок. Роб-
лять ся також приготування коло відкрит-
тя торговельних курсів, що, подобно як
і вище агадані, мають осідок в Люб-
лині. Інспектором шкіль Люблинщини
іменований д. Лопушанський, інспектор
міських шкіль в Кракові.

Шкільна губернальна рада сповняє
свої чинності вже від початку жовтня.
Появляюно до неї місцевих польських
діячів на ролі інспекторів, а про-
дальшій раді д. Півнінський. Шкільна ра-
да вела вже в акції школи в Люблині
та рад шкіль на провінції по громадах;
громадські шкільні заклади рада на під-
ставі ухвал громадських зборів, визна-
чуючи на те окремі податки від морів.
Шкільна рада підтримує і зводить по-
чаткові школи на взір давних закорю-
нних, вивчають учителів і доносять ся з
адастами. Для лекшого переведення
справи організують ся тепер повітові
шкільні ради. Очевидно, всі ті заходи
відносять ся до польського шкільниц-

тва; про українські школи не чувати
нічого.

Донедавна Люблинщина була відста-
та від світла, бо не мала початково й
телеграфного получення. Однак се не-
достача вже усунула. Дня 25. жовтня
відкрито в Люблині етатний поточний
і телеграфічний уряд. Дня 1. листопада
відкрито такі уряди в Білгороді і Янові.
Зачинають вже приходити й поштові
ві часописи. „Дзвінік виходить в Люблині
дні польські часописи, а від жовтня за-
чав виходити двотижневик для селян,
видаваний д-ром Павлом Янковичем. З
прешого числа доуважимо ся, що го-
сподарку в „рідині краю“ повинні
переплатити „свої люди“ і ніхто чужий. „Пі-
што инший і ніколи. Ніякий розумний
господар не жде на те, щоб йому хто
уважав у його господарку. Належить
брати сильними руками правлість по
громадах, не оглядаючи ся на нікого й
самим рішати про себе“ — пише та
польська газета, яка тепер заборочилась
газдувати на нашій землі.

Як „відрослішес“ Холмщини від-
буваєть ся, знаємо з 4-го числа нової
польської часописи „Земля Кельська“.
Українська людинність покинула Холм-
щину, полишаючи підле своє майно, а
польські мужики перенесли ся в бо-
гого місцевостях до українських поселян-
ств і господарують на покінчених
господарствах. Збиралі з ний торгівні
жінки й обсягли, як могли, податі. Тим
робом Холмщина стратила зовсім укра-
їнський характер та віднакла при-
кметі корінно-польського краю“ — пи-
ше та газета.

ДО НАНАДІСНИХ ПЕРЕДПЛАТ-
НИКІВ НАШОЇ ЧАСОПИСИ.

Віа часу до часу одружимо листи від на-
дідельних Українців з запитами, чому їх не
присилає ся газета. Інод вони вже прислали перед-
плату.

Хочемо отсим листини всім інтересованим,
що се дієть ся НЕ З НАШОЇ ВІЙНИ. Як знаємо,
багато з нашої нашої часу перепадає тру-
ду цукру, ліля, ачювара, вишнесю, дурчачу
лість. Нерад чується ся, що лист опіслять ся на-
в'ї з ніякого тижня. З уваги на те просимо
торгівельників і виробників, а для сиюної по-
рози у вишнесю, часописи перепадає бода
діячів і селян, щоб перепадали часописи як по-
передні перепадали сичини.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ“.

